

Závěrečná zpráva z monitoringu extenzivně a mozaikově sečených travníků
v Českých Budějovicích

Botanický a vegetační monitoring

Text: Eva Koutecká a kol.

Spolupráce v terénu: Lenka Štěrbová, Petr Koutecký, Klára Řehounková, Anna
Müllerová, Lenka Šebelíková, Kamila Vítovcová, Jan Pixa

Foto: Eva Koutecká, Jiří Řehounek

České Budějovice, 2022

Úvod

V roce 2022 probíhal v Českých Budějovicích již třetím rokem pravidelný monitoring vybraných trvalých travníkových ploch, na kterých bylo prováděné nestandardní, takzvané mozaikové kosení nebo také mozaiková seč. To znamená, že plochy byly koseny ve standardních termínech s tím, že na určité části byl vždy zanechaný nepokosený kus o různé velikosti, a to vždy s přihlédnutím k celkové velikosti plochy, ale i k zastoupení kvetoucích bylin v travníku. Kosené a nekosené části ploch se pravidelně střídaly, takže nekosená plocha v jedné seči byla vždy pokosena v seči následující.

I přes to jsme se i letos mohli na mnohých místech (ať už veřejných patřících městu, ale i na místech spravovaných soukromými subjekty – viz např. Výstaviště České Budějovice), kochat pestrými travnatými plochami. Na těchto travnících se podařilo vykvést, ale i odplodit a vysemenit se velkému množství bylin. Jednalo se o směs lučních i více rudérálních druhů, z nichž některé můžeme považovat za u nás původní luční druhy, další jsou jasně dosévané spolu s travními směskami, a jiné se do sledovaných ploch dostaly samovolnou migrací a zplaněním.

Dalším velkým přínosem těchto pestrých a voňavých květinových ploch bylo, že se staly ostrovy pro přežití hmyzu a dalších živočichů v městské aglomeraci. V neposlední řadě se tak podařilo zachovat kousek přírody uvnitř šedých ulic a přispět i k estetickému vzhledu našeho města.

To všechno se povedlo díky spolupráci mnoha lidí z různých institucí, zejména zaměstnanců magistrátu ČB, firem realizujících péči o veřejnou zeleň, odborníků, některých soukromých společností, ale např. i majitelů soukromých zahrad.

Abychom mohli sledovat, jak extenzivnější kosení prospívá rostlinným druhům, probíhá u vybraných ploch již třetím rokem botanický monitoring, a počítáme s nadále s dlouhodobým sledováním vývoje u těchto vybraných travních porostů. V současné době sledujeme podrobně čtyři travní plochy. Dvě se nachází na velkých českobudějovických sídlištích Máj a Vltava. Třetí je u křižovatky ulic Husova a Na Dlouhé louce, a čtvrtá plocha se nachází před hlavní vstupní branou do areálu Výstaviště České Budějovice a.s. Zbytek extenzivně sečených travníků je sledován méně podrobně, většiny ale existují trvalé plochy pro snímkování vegetace.

Protože tento projekt trvá již třetím rokem, a pokosené části louky se meziročně mírně obměňují, zákonitě došlo i k tomu, že některé námi monitorované trvalé plochy byly pokosené při první seči, a některé dokonce i opakovaně. V roce 2022 byl proto monitoring jednotlivých trvalých ploch (takzvané fytocenologické snímkování) prováděn s ohledem na přítomnost dostatečně vzrostlého a kvetoucího rostlinného porostu uvnitř sledovaných ploch, a proběhl proto na jednotlivých plochách v různé době během vegetačního období. Na jedné ze sledovaných ploch se letos dokonce vůbec nepodařilo fytocenologický snímek pořídit.

Plochy pro monitorování rostlinných druhů

Na každém ze čtyř vybraných travních porostů byla vytyčena takzvaná trvalá monitorovací plocha - čtverec o velikosti 4 x 4 m. U třech vybraných lokalit byla již v roce 2020 vytyčena čtvercová plocha o velikosti 5 x 5 m, ale v roce 2021 byly tyto čtverce zmenšené na velikost 4 x 4 m (vhodnější velikost pro porovnávání s ostatními snímky v projektu). V roce 2021 byla vytyčena i zbývající 4. plocha u Výstaviště. Rohy čtverců byly označeny plastovými značkami na úrovni terénu, odolnými i pojíždění techniky na sečení trávy aj. Střed čtverce byl

zaměřen pomocí GPS souřadnic. Poloha rohových bodů čtverce byla lokalizovaná vůči vybraným orientačním bodům v okolí. Travní plochy jsou v obrázcích vyznačeny červeně, snímková čtvercová plocha žlutě.

Lokalita **Máj (ul. Rošického)**: trávník na sídlišti Máj (viz mapka), jižním směrem od velkého dubu, který roste v okraji louky u chodníku a silnice E. Rošického. Celá plocha je poměrně heterogenní, v mírném severním svahu, převážně mezofilního charakteru. Na menší části se vyskytují i suchomilnější druhy, jako např. hadinec obecný (*Echium vulgare*) nebo písečnice douškolistá (*Arenaria serpyllifolia*). Naopak jižní část je o něco vlhčí, zřejmě díky částečnému zastínění přilehlým panelovým domem. Díky této heterogenitě zde bylo zaznamenáno nejvíce rostlinných druhů ze všech sledovaných ploch. I přes přítomnost značného počtu dvouděložných rostlin na ploše dominují spíše trávy.

Lokalita **Vltava**: trávník na okraji sídliště Vltava (viz mapka). Jedná se o travnatou plochu zřejmě z části na kamenité navázce, s méně úživnou půdou. V zásadě jde o mezofilní trávník, místy směřující k suchomilnějším společenstvům s mochnou stříbřitou (*Potentilla argentea*), pryskyřníkem hlízatým (*Ranunculus bulbosus*) a kostřavou ovčí (*Festuca ovina*). Díky většímu podílu dvouděložných rostlin je plocha v sezóně poměrně bohatě kvetoucí. Velmi hojné jsou zde např. štirovník růžkatý (*Lotus corniculatus*) a chrpa luční (*Centaurea jacea*), druhy, které kromě estetického efektu lákají také včely, čmeláky a jiný hmyz, např. na štirovník vázaného motýla modráška jehlicového (*Polyommatus icarus*).

Lokalita U Hocha (Na Dlouhé louce): trávník u křižovatky ulic Husova a Na Dlouhé louce. Jde o druhově pestrý mezofilní trávník s poměrně vysokým zastoupením dvouděložných rostlin a přítomností druhů ne zcela obvyklých v městském prostředí, jako jsou chrastavec rolní (*Knautia arvensis*) nebo jitrocel prostřední (*Plantago media*). V sezóně jsou zde nápadné zejména hojně se vyskytující kvetoucí chrastavce a chrpy (*Centaurea jacea*).

Výstaviště: rozsáhlé travnaté plochy před vstupní branou do areálu Výstaviště České Budějovice a.s. Většinu plochy tvoří zejména mezofilní trávníky, ale lze zde na menší ploše s podložím z panelů lze nalézt i řídký suchomilný kostřavový trávník. Ze zajímavých druhů lze zmínit např. chrastavec rolní (*Knautia arvensis*), lomikámen zrnatý (*Saxifraga granulata*). Na panelové části se vyskytují místy téměř monodominantní koberce mochny jarní (*Potentilla verna*). V tomto zčásti ruderalním porostu se v roce 2021 objevilo i několik vzácných suchomilných druhů, jako lomikámen trojprstý (*Saxifraga tridactylites*), úrazník brvitý (*Sagina apetala*), nepatrlec rolní (*Aphanes arvensis*) a bělolist rolní (*Filago arvensis*). Pozemky nejsou v majetku města, kosení zde zajišťuje vlastní technikou Výstaviště České Budějovice a.s.

Zaznamenané druhy v roce 2022

V roce 2022 byl udělán fytocenologický snímek pouze na třech vytyčených trvalých plochách 4 x 4 m. Vzhledem k pokosení některých monitorovaných ploch ve vegetačním optimu, kdy kvetla většina travin i ostatních druhů, byly letos navíc snímky udělány v různou vegetační dobu. Na trvalé ploše u Výstaviště se bohužel v roce 2022 snímek nepovedlo udělat, neboť monitorovaný čtverec tu byl opakovaně kosen během celé sezóny (viz Tabulka1).

Na plochách byl zároveň udělán soupis všech dohledaných rostlinných druhů, a to i mimo snímkový čtverec, který doplnil průzkum a soupisy z let 2019 až 2021.

Na všech plochách bylo během čtyřletého pozorování zaznamenáno dohromady již 114 rostlinných druhů (viz Tabulka 2 se soupisem druhů). Tento počet je vyšší než v předchozích letech, protože se jedná o takzvaný kumulovaný soupis všech nalezených rostlinných druhů během všech čtyř let. Obecně lze říci, že nových druhů na lokalitách moc nepřibývá, ale spíše se mírně mění převaha některých dominujících druhů.

Při fytoocenologickém snímkování bylo na ploše 4 x 4 m na všech čtyřech lokalitách zaznamenáno mezi 22-29 druhů rostlin. Na všech sledovaných plochách dominují především traviny (např. lipnice luční, srha říznačka, kostřava červená, jílek vytrvalý, psineček obecný) a hojně kvetoucí jetele (jetel plazivý, j. luční a j. pochybný). Mezi nejčastěji v trávnicích zastoupené byliny řadíme dále např. štírovník růžkatý, jitrocel kopinatý, prasetník kořenatý, řebříček obecný a rožec obecný. A mezi větší a nápadně kvetoucí byliny lákající hmyz určité patří chrpa luční (rostoucí především na lokalitách Vltava a Výstaviště), chrastavec rolní (který se velmi zdatně rozrůstá především na louce U Hocha), svízel bílý, štírovník růžkatý, pryskyřník hlíznatý nebo v trávnicích vzácnější kopretina bílá či kostival lékařský.

Vzhled monitorovaných ploch v roce 2022:

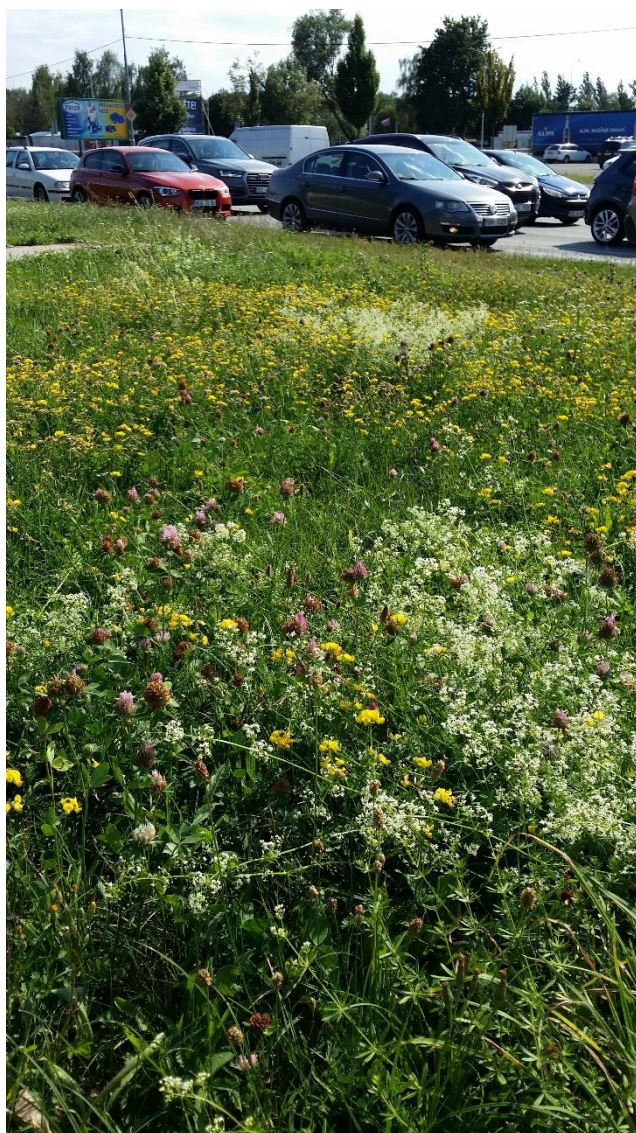
Máj (Rošického) – tato plocha byla v roce 2022 v hlavním vegetačním období z jedné třetiny pokosená. Kosení zasáhlo například vzrostlý trs kopretiny bílé v rohu plochy (v podstatě jediný výskyt tohoto druhu na lokalitě), kterému se kvůli tomu nepodařilo tuto sezónu vykvést a odplodit. Na sledované ploše začaly oproti minulým rokům více dominovat pampelišky smetánky, a rozrostl se tu i řebříček obecný a víkev plotní, jinak zůstalo zastoupená druhů velmi podobné loňskému roku.

Vltava (prostřední, velká louka) - Na sledované ploše začaly oproti minulým rokům také více dominovat pampelišky smetánky, a rozrostl se tu i řebříček obecný. Některé jarní druhy se vzhledem k pozdějšímu datu monitoringu nepovedlo zaznamenat.

U Hocha (Na Dlouhé louce) – plocha byla snímkována poměrně pozdě, protože ve vrcholné sezóně byla bohužel pokosená. Složení druhů zůstalo podobné, některé jarní druhy se nepovedlo při monitoringu zachytit. Přímo v ploše se objevil nový ruderální druh turan roční. Vedle snímkové plochy jsou barevně kvetoucí porosty druhů vhodných pro hmyz, jako jsou chrpy luční, svízel bílý, štirovník růžkatý a chrastavec rolní.

U Hocha (Na Dlouhé louce)

Výstaviště – trávník. Téměř celé Výstaviště včetně monitorované plochy bylo bohužel většinu vegetační sezóny v roce 2022 pravidelně koseno. Po loňském roce, kdy byla spousta akcí zrušená či omezená kvůli „kovidovým opatřením“, bylo Výstaviště v roce 2022 v plném provozu, a aby mohly i okolní travnaté plochy pravidelně sloužit jako parkoviště a výstavní prostory, byly téměř nepřetržitě udržované v pokoseném stavu.

Výstaviště – suchomilný trávník – také zdejší část byla využívána jako parkoviště či odstavná plocha. Pravidelné narušování stanoviště ale některým drobným rudérálním druhům může naopak velmi prospívat.

Tabulka 1: Fytocenologické snímky na trvalých plochách na extenzivně kosených travních v Českých Budějovicích, v červnu 2021

		24.5.2022	1.7.2022	27.07.2022
		Máj (Rožického)	Vltava (prostřední, velká)	u Hocha (Na Dlouhé louce)
Celková pokryvnost	v %	95	98	85
Rostlinné patro	v %	92	98	85
Mechové patro	v %	15	10	15
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný		1	+
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný	2a	2a	2b
<i>Bellis perennis</i>	sedmikráska obecná (chudobka)	1		
<i>Bromus hordeaceus</i>	sveřep měkký	r		+
<i>Carex hirta</i>	ostřice srstnatá	+		1
<i>Centaurea jacea</i>	chrpa luční		1	
<i>Cerastium arvense</i>	rožec rolní		2a	
<i>Cerastium holosteoides</i>	rožec obecný	+		2a
<i>Cynosurus cristatus</i>	pohánka hřebenitá	2b		
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá, srha říznačka	1	+	
<i>Elymus repens</i>	pýr plazivý		+	+
<i>Erigeron annuus</i>	turan roční		r	2m
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená	3	4	4
<i>Galium album</i>	svízel bílý	1	1	3
<i>Holcus mollis</i>	medyněk měkký			1
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečková	r	r	
<i>Hypochaeris radicata</i>	prasetník kořenatý	r	2	2a
<i>Knautia arvensis</i>	chrastavec rolní			2b
<i>Lathyrus pratensis</i>	hrachor luční	r		
<i>Leucanthemum vulgare</i>	kopretina bílá	+		
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	1	1	
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý	2a	2m	
<i>Luzula campestris</i>	bika ladní			+
<i>Medicago lupulina</i>	tolice dětelová	2a		1
<i>Phleum pratense</i>	bojínek luční		+	2a
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý	2a	2m	2b
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční	+	1	2b
<i>Poa trivialis</i>	lipnice obecná	2a		
<i>Potentilla reptans</i>	mochna plazivá	1		2a
<i>Prunella vulgaris</i>	černohlávek obecný			+
<i>Ranunculus bulbosus</i>	pryskyřník hlíznatý		r	
<i>Rorippa austriaca</i>	rukev rakouská	1	+	

<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten		+	
<i>Scorzoneroidea autumnalis</i>	máchelka podzimní, podzimka obecná	+		
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý			+
<i>Symphytum officinale</i>	kostival lékařský	+		
<i>Taraxacum sect. Taraxacum</i>	pampelišky smetánky	2b	2a	+
<i>Trifolium dubium</i>	jetel pochybný	2b		2a
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční	2m	3	2m
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	4		3
<i>Veronica arvensis</i>	rozrazil rolní	1		
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek			2a
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí		+	
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	2a		
Celkem druhů		29	22	25

Tabulka 2: Soupis rostlinných druhů na čtyřech monitorovaných lokalitách s trvalými plochami v letech 2019 - 2022.

		Máj (Rošického)	Vltava (prostřední, velká)	Na Dlouhé louce	Výstaviště trávník	Výstaviště - ruderální plochy a panely (neúplný soupis)
<i>Aegopodium podagraria</i>	bršlice kozí noha	1				
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný	1	1		1	
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný	1	1	1	1	1
<i>Alchemilla</i> sp.	kontryhel				1	
<i>Alopecurus pratensis</i>	psárka luční	1	1			
<i>Aphanes arvensis</i>	nepatrlec rolní					1
<i>Arctium minus</i>	lopuch menší	1				
<i>Arenaria serpyllifolia</i>	písečnice douškolistá	1	1		1	
<i>Arrhenatherum elatius</i>	ovsík vyvýšený	1		1		
<i>Artemisia vulgaris</i>	pelyněk černobýl	1				
<i>Barbarea vulgaris</i>	barborka obecná	1	1	1		
<i>Bellis perennis</i>	sedmikráska obecná (chudobka)	1	1	1	1	1
<i>Bromus hordeaceus</i>	sveřep měkký	1	1	1	1	
<i>Campanula patula</i>	zvonek rozkladitý			1	1	
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	kokoška pastuší tobolka	1				
<i>Carex hirta</i>	ostřice srstnatá	1		1		1
<i>Carex muricata</i> agg.	okruh ostřice měkoostenné	1		1		
<i>Centaurea jacea</i>	chrpa luční	1	1	1	1	1
<i>Cerastium arvense</i>	rožec rolní		1			
<i>Cerastium glomeratum</i>	rožec klubkatý				1	1
<i>Cerastium holosteoides</i>	rožec obecný	1	1	1	1	
<i>Cirsium arvense</i>	pcháč oset	1			1	1
<i>Cirsium vulgare</i>	pcháč obecný	1				
<i>Convolvulus arvensis</i>	svlačec rolní			1		
<i>Conyza canadensis</i>	turanka kanadská					1
<i>Crepis biennis</i>	škarda dvouletá			1		
<i>Crepis capillaris</i>	škarda vláskovitá			1	1	1
<i>Cynosurus cristatus</i>	pohánka hřebenitá	1		1		
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá, srha říznačka	1	1	1	1	
<i>Daucus carota</i>	mrkev obecná	1				
<i>Echium vulgare</i>	hadinec obecný	1		1		1
<i>Elymus repens</i>	pýr plazivý	1	1	1		
<i>Erigeron annuus</i>	turan roční	1	1	1		
<i>Erodium cicutarium</i>	pumpava obecná			1		1
<i>Festuca brevipila</i>	kostřava drsnolistá /tuhá				1	1
<i>Festuca ovina</i> ?	kostřava ovčí		1			
<i>Festuca pratensis</i>	kostřava luční			1		
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená	1	1	1	1	1
<i>Filago arvensis</i>	bělolist rolní					1
<i>Galium album</i>	svízel bílý	1	1	1	1	1
<i>Geranium pusillum</i>	kakost maličký	1		1		1
<i>Geum urbanum</i>	kuklík městský	1				
<i>Glechoma hederacea</i>	popenec obecný			1		
<i>Heracleum sphondylium</i>	bolševník obecný		1			
<i>Herniaria glabra</i>	průtrzník lysý					1

		Máj (Rošického)	Vltava (prostřední, velká)	Na Dlouhé louce	Výstaviště trávník	Výstaviště - ruderální plochy a panely (neúplný soupis)
<i>Holcus mollis</i>	medyněk měkký	1	1	1		
<i>Hordeum murinum</i>	ječmen myší					1
<i>Hypericum perforatum</i>	třezalka tečkovaná	1	1		1	1
<i>Hypochaeris radicata</i>	prasetník kořenatý	1	1	1	1	1
<i>Juncus tenuis</i>	sítina tenká					1
<i>Knautia arvensis</i>	chrastavec rolní			1	1	
<i>Lamium amplexicaule</i>	hluchavka objímavá					1
<i>Lamium purpureum</i>	hluchavka nachová		1	1		
<i>Lathyrus pratensis</i>	hrachor luční	1	1		1	
<i>Leucanthemum vulgare</i>	kopretina bílá	1	1			
<i>Lepidium draba</i> (syn. <i>Cardaria draba</i>)	vesnovka obecná			1		1
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	1	1	1	1	
<i>Lotus corniculatus</i>	štírovník růžkatý	1	1	1	1	
<i>Luzula campestris</i>	bika ladní		1	1		1
<i>Lycnis flos-cuculi</i>	kohoutek luční	1				
<i>Lysimachia nummularia</i>	vrbina penízková			1		
<i>Matricaria chamomilla</i>	heřmáněk pravý	1				
<i>Medicago lupulina</i>	tolice dětelová	1	1	1	1	1
<i>Myosotis arvensis</i>	pomněnka rolní	1				
<i>Oxalis corniculata</i>	šťavel růžkatý			1		
<i>Phleum pratense</i>	bojínek luční		1	1		
<i>Plantago lanceolata</i>	jitrocel kopinatý	1	1	1	1	1
<i>Plantago major</i>	jitrocel větší	1		1		
<i>Plantago media</i>	jitrocel prostřední			1		
<i>Poa trivialis</i>	lipnice obecná	1				
<i>Poa pratensis</i>	lipnice luční	1	1	1	1	
<i>Polygonum aviculare</i> agg.	truskavec ptačí					1
<i>Potentilla anserina</i>	mochna husí	1				
<i>Potentilla argentea</i>	mochna stříbrná	1	1			1
<i>Potentilla reptans</i>	mochna plazivá	1	1	1	1	
<i>Potentilla verna</i>	mochna jarní			1	1	
<i>Prunella vulgaris</i>	černohlávek obecný			1	1	
<i>Quercus juv.</i>	dub	1			1	
<i>Ranunculus bulbosus</i>	pryskyřník hlíznatý		1		1	
<i>Ranunculus repens</i>	pryskyřník plazivý	1				
<i>Rorippa austriaca</i>	rukev rakouská	1	1	1	1	1
<i>Rumex acetosella</i>	šťovík menší			1		
<i>Rumex crispus</i>	šťovík kadeřavý	1	1			
<i>Rumex obtusifolius</i>	šťovík tupolistý		1		1	
<i>Sagina apetala</i>	úrazník brvitý					1
<i>Sagina procumbens</i>	úrazník položený					1
<i>Sanguisorba officinalis</i>	krvavec toten		1			
<i>Saxifraga granulata</i>	lomikámen zrnatý		1		1	
<i>Saxifraga tridactylites</i>	lomikámen trojprstý					1
<i>Scorzoneroideis autumnalis</i>	máchelka podzimní, podzimka obecná	1	1	1	1	
<i>Sedum sexangulare</i>	rozchodník šestiřadý					1
<i>Spergularia rubra</i>	kuřinka červená					1

		Máj (Rošického)	Vltava (prostřední, velká)	Na Dlouhé louce	Výstaviště trávník	Výstaviště - ruderální plochy a panely (neúplný soupis)
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý		1	1		
<i>Stellaria media</i>	ptačinec prostřední	1				
<i>Symphytum officinale</i>	kostival lékařský	1				
<i>Tanacetum vulgare</i>	vrtič obecný	1				
<i>Taraxacum sect. Taraxacum</i>	pampelišky smetánky	1	1	1	1	1
<i>Trifolium arvense</i>	jetel rolní					1
<i>Trifolium dubium</i>	jetel pochybný	1	1	1	1	
<i>Trifolium pratense</i>	jetel luční	1	1	1	1	1
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	1	1	1	1	1
<i>Trisetum flavescens</i>	trojštět žlutavý		1	1		
<i>Urtica dioica</i>	kopřiva dvoudomá		1	1		
<i>Veronica arvensis</i>	rozrazil rolní	1	1	1	1	
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek	1	1	1	1	
<i>Veronica persica</i>	rozrazil perský	1				
<i>Veronica serpyllifolia</i>	rozrazil douškolistý	1			1	
<i>Vicia angustifolia</i>	vikev úzkolistá	1				
<i>Vicia sepium</i>	vikev plotní	1				
<i>Vicia cracca</i>	vikev ptačí		1			
<i>Viola odorata</i>	violka vonná					
<i>Viola tricolor</i>	violka trojbarevná	1			1	1
<i>Vulpia myuros</i>	mrsvka myší ocásek					1

Závěr

Ačkoliv se jedná pouze o městské trávníky, při bližším zkoumání můžeme konstatovat, že i ty jsou poměrně druhově bohaté. Na lokalitě Máj bylo zaznamenáno celkem 65 druhů rostlin, na lokalitě Vltava 49 druhů, na lokalitě U Hocha 56 druhů a na lokalitě Výstaviště během uplynulých let dohromady dokonce 64 druhů bylin.

Vzhledem k meziroční variabilitě mozaikového kosení na jednotlivých trávnících došlo v letošním roce k pokosení některých monitorovaných ploch během vrcholné vegetační sezóny (kdy kvete většina jarních bylin a trav), některé plochy byly dokonce kosené i opakovaně. To mělo samozřejmě za následek, že některým jarním či vyšším druhům se tento na pokosených plochách nepovedlo vykvést a odplodit (např. Kopretině bílé na lokalitě Máj (ul. Rošického)). Na druhou stranu tak mohly dostat větší prostor k růstu druhy kvetoucí a rostoucí v druhé části vegetační sezóny, kdy je nebrzdila vzrostlá vrstva travin a odkvetlých bylin.

Téměř celé Výstaviště včetně monitorované plochy bylo bohužel téměř celou vegetační sezónu nepřetržitě udržované v pokoseném stavu. Také suchomilný trávník u Výstaviště byl hojně využíván jako parkoviště či odstavná plocha. Letos se tady ani nepovedlo znovu nalézt vzácné jednoleté ruderalní druhy zaznamenané v loňském roce 2021. Pravidelné narušování stanoviště ale některým drobným ruderalním druhům může naopak velmi prospívat z dlouhodobého hlediska. Navíc je u jednoletých druhů běžné, že se neobjevují každoročně, ale zůstávají v půdní bance, kde čekají na vhodné podmínky, aby se mohly objevit v následujících letech.

Odložení jarního kosení může mít ale i negativní dopad na složení rostlinných společenstev. Na plochách, které byly tento rok poprvé pokosené až v létě (Máj - ul. Rošického a Vltava - prostřední, velká louka) začaly oproti minulým rokům více dominovat ruderalní pampelišky smetánky a některé traviny – například kostřava červená. Střídavá mozaiková seč může přispívat i k potlačení rozrůstání některých expanzivnějších druhů. Ačkoliv tedy jednotlivým druhům může načasování sečení škodit, pestrosti a proměnlivosti rostlinného společenstva jako celku jednoznačně prospívá.

V každém případě je mozaiková seč přínosnou formou kosení ve městech, jak na malých plochách, tak u velkoplošných travnatých ploch uprostřed sídlišť, neboť nepokosené části fungují jako ostrůvky uprostřed holých ploch, které poskytují úkryt i potravu především hmyzu, ale i dalším drobným živočichům. V neposlední řadě pak přispívá i k estetické stránce vzhledu prostředí okolo nás, kdy místo holých ploch mezi paneláky můžeme vidět aspoň místy porosty těchto barevných přirozených květinových záhonků.

Díky odložení kosení měly šanci vykvést a dozrát i vysoké kvetoucí byliny, jako jsou např. kopretina bílá (*Leucanthemum vulgare*), chrpa luční (*Centaurea jacea*), chrastavec rolní (*Knautia arvensis*), svíze bílý (*Galium album*) nebo některé vikve – např. vikev ptačí (*Vicia cracca*), a mnohé další druhy. A právě tyto vysoké barevně kvetoucí druhy nejvíce přispívají potravou pro hmyz a zároveň slouží jako potěcha oka pro kolemjdoucí. Na velkých sídlištních a městských trávnících nerostou většinou druhy chráněné a ohrožené, přesto tu můžeme najít druhy méně běžné, jako např. lomikámen zrnatý (*Saxifraga granulata*) nebo pryskyřník hlíznatý (*Ranunculus bulbosus*). Při výběru plochy vhodné k mozaikové seči ale musíme zohlednit i výskyt ruderalních druhů, které je naopak vhodné pravidelným kosením potlačovat. Jedná se například o pcháč oset (*Cirsium arvense*) nebo křídlatku japonskou (*Reynoutria japonica*), které se místy vyskytují např. v trávnících před Výstavištěm, a jejichž výskyt a případné šíření je také vhodné monitorovat. Zároveň jsou plochy, kde se ruderalní nebo invazivní druhy objeví, vyjmuty z ploch sečených mozaikovou sečí a navráceny do režimu standardních sečí tak, aby se zabránilo jejich dalšímu šíření.

V rámci Českých Budějovic je v současné době několik dalších střídavě nebo extenzivněji kosených ploch, díky nimž se přímo ve městě úspěšně daří i druhům z červeného seznamu rostlin ČR (v závorce je udáván stupeň ohrožení pro celou ČR/pro jižní Čechy), jako je zvonek klubkatý (*Campanula glomerata*) (-/C3), který roste v travnatém lemu chodníku podél Husovy třídy, nebo zvonečník černý (*Phyteuma nigrum*) (C3/C4), který se místy hojně rozrůstá v nyní extenzivněji kosených částech městského parku Stromovka. Právě díky přechodu na extenzivnější režim kosení ve vybraných lokalitách měly tyto druhy v posledních dvou letech možnost vykvést a vytvořit semena. I tyto plochy jsou průběžně monitorovány.

